

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR 2) พัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR 3) ศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR 4) เผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR และระยะที่ 4 การศึกษาผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และร้อยละ

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ผู้วิจัยได้นำกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มาเป็นแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR และระยะที่ 4 การศึกษาผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

ผลการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ ส่วนที่ 2 กรอบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว ส่วนที่ 3 หลักการ/ทฤษฎี

ส่วนที่ 4 ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ส่วนที่ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.38)

2. ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

ผลการพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR พบว่า คู่มือประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการ ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ด้านที่ 2 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการวางแผน (Planning) ด้านที่ 3 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการปฏิบัติการ (Action) และการสังเกตการณ์ (Observing) และด้านที่ 4 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการสะท้อนผล (Reflection) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.50)

3. ผลการศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

ผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผลการประเมินทัศนคติ การยอมรับมาตรการที่กำหนดของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) ของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.67) ของบุคคลในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.31) ผลการประเมินทัศนคติ การปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) ของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.56) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.69) ผลการประเมินทัศนคติ การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54) ผลการประเมินการลดอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้าลดลงร้อยละ 9.46 ผลการประเมินการลดอัตราการใช้น้ำประปาลดลง ร้อยละ 33.07 ผลการประเมินการบริหารจัดการขยะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.38) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.56) ผลการประเมินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.30) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.53)

4. ผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

ผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับกลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการประเมินโรงเรียนสีเขียว การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้รับรางวัลโล่เกียรติยศโรงเรียนสีเขียว และโรงเรียนคาร์บอนต่ำ ผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับ กลุ่มเป้าหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 49 โรงเรียน มีผลการยอมรับคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.52)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

ผลการสังเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.38) หมายความว่า ระดับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้นและมีการประเมิน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว และประชุมบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อวางแผนดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ฯ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายกสภาคครูและผู้บริหารโรงเรียน และประธานสภานักเรียน และได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ โดยเป็นผู้ที่เคยดำเนินงานโครงการโรงเรียนสีเขียว หรือเป็นผู้ที่เคยประเมินเกี่ยวกับโรงเรียนสีเขียว หรือ มีผลงานวิจัยหรือบทความเกี่ยวกับโรงเรียนสีเขียวหรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการ ผลที่ได้คือ รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR (Green School Participatory Administration Model Using CSR Principles) G-SPAM : CSR มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) กรอบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว ประกอบด้วย การสร้างทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานโรงเรียนสีเขียว การลดอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้า การลดอัตราการใช้น้ำประปา การบริหารจัดการขยะ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) หลักการทฤษฎี ประกอบด้วย การบริหารแบบมีส่วนร่วม กระบวนการ PAOR การใช้หลักการ CSR (Corporate Social Responsibility) ซึ่งเป็นหลักของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี การใช้หลักการและทฤษฎีของ Bloom โดยเน้นด้านจิตพิสัย (Affective Domain) พฤติกรรมด้านทัศนคติ 4) ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน และบุคคลในชุมชน 5) ตัวชี้วัดความสำเร็จ ประกอบด้วย การมีทัศนคติที่ดี การยอมรับและการปฏิบัติตามมาตรฐาน

ที่กำหนดของผู้เกี่ยวข้อง การลดอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้า การลดอัตราการใช้น้ำประปา การบริหารจัดการขยะ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ ทศพล ธีษะพร (2560 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน ในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดอุทัยธานี มี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดอุทัยธานี 2) การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ 3) การทดลองใช้รูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารเครือข่ายโดยภาพรวมมีสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบการบริหารเครือข่ายแบบมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพในระดับมาก และผลการทดลองใช้รูปแบบพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มผู้ทดลองใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ วรานิษฐ์ ลำไย (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า 1) มีการจัดทำโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้แก่บุคคลในชุมชน และดำเนินงานโดยใช้หลักการบริหารจัดการที่ดี มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนพัฒนาประจำปี กิจกรรมและโครงการเพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) วิธีปฏิบัติเป็นเลิศ คือ แนวทางการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี 3) รูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพัฒนาชุมชน ใช้ชื่อว่า “WEST BENEFIT Model” ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 3.1 ผู้นำ 3.2 ความพึงพอใจ โปร่งใส 3.3 ผู้สนับสนุนที่เป็นเลิศ 3.4 การศึกษาและเรียนรู้เชิงปฏิบัติ 3.5 เครือข่ายการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3.6 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และ 3.7 การนำไปปฏิบัติและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ เกสสิณี ชิวปรีชา และชญานิษฐ์ อุสาโท (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม สำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ชื่อรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนดีประจำตำบล คือ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยครู และชุมชนเป็นหลัก ส่วนที่ 2 หลักการ แนวคิด และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลโดยครูและชุมชนเป็นหลัก ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมไปใช้และเงื่อนไขของความสำเร็จ สอดคล้องกับ ธัญลักษณ์ ทองนุ่น (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาสถานศึกษาภาครัฐสี่เขี้ยว กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านน้ำมิน ตำบลเชียงคำ อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของการบริหาร ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษาภาครัฐสี่เขี้ยว และสอดคล้องกับ และสอดคล้องกับ Graeme Philipson (2014 : Online) ที่กล่าวว่า กรอบการดำเนินงานของ Green IT ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทัศนคติ (Attitude) 2) ด้านนโยบายขององค์กร (Policy) 3) ด้านแนวปฏิบัติ (Practice) 4) ด้านเทคโนโลยี (Technology) และ 5) ด้านการวัด (Metrics) และสอดคล้องกับ Green IT Foundation (2014 : Online) ได้ศึกษากรอบการดำเนินงานของ Green IT พบว่า มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านบุคลากร (People) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านเทคโนโลยี (Technology) และ 4) ด้านมาตรการการวัด และการจัดการ (Measure & Manage)

2. การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการ ประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านความเหมาะสมของการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ด้านที่ 2 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการวางแผน (Planning) ด้านที่ 3 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการปฏิบัติการ (Action) และการสังเกตการณ์ (Observing) ด้านที่ 4 ด้านความเหมาะสมของรายละเอียดด้านการสะท้อนผล (Reflection) พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.50) หมายความว่า ระดับความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคู่มือที่พัฒนาขึ้น และมีการประเมินโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยดำเนินการโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาออกแบบ และร่างคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR จากนั้นจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อวิพากษ์และปรับปรุงคู่มือ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย 1) ภูมิหลัง 2) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 3) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ 4) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 1) รูปแบบการบริหารจัดการ 2) กระบวนการบริหารจัดการ 3) การวางแผน (Planning) 4) การปฏิบัติการ (Action) และการสังเกตการณ์ (Observation) 5) การสะท้อนผล (Reflection) 6) นโยบาย มาตรการ และกิจกรรมการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR และ 7) ภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานโรงเรียนสีเขียว จากนั้นนำคู่มือให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ผลของการประเมิน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สุเทพ ไซยวุฒิ, เกตุมณี มากมี และศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ (2560 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า คู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประกอบด้วย การบริหารจัดการ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือ และด้านการนำไปใช้ ผลการใช้คู่มือ พบว่า คณาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อคู่มือการบริหารจัดการวิชาการ ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. การศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

การศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ผลการประเมินทัศนคติ การยอมรับและการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.55) ของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.60) ของบุคคลในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.31) ผลการประเมินทัศนคติ การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) ของครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.54) หมายความว่า ระดับสถานะของความคิด ความพึงพอใจ การให้การยอมรับ การปฏิบัติ และการเป็นแบบอย่างที่ดีในการการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR โดยใช้แบบประเมินทัศนคติ การยอมรับและการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด มีระดับความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินการลดอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้าลดลง ร้อยละ 9.46 หมายความว่า การลดจำนวนหน่วยของอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้า ระหว่างก่อนการดำเนินงานกับหลังการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ CSR มีความแตกต่างที่ลดลง ผลการประเมินการลดอัตราการใช้น้ำประปา ลดลง ร้อยละ 33.07 หมายความว่า การลดจำนวนหน่วยของอัตราการใช้น้ำประปา ระหว่างก่อนการดำเนินงานกับหลังการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีความแตกต่างที่ลดลง ผลการประเมินการบริหารจัดการขยะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.38) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.54) หมายความว่า ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการขยะ หลังการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีการประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารจัดการขยะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.30) ของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.46) หมายความว่า ระดับความสำเร็จของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลังการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวโดยใช้หลักการ CSR ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้เกี่ยวข้อง มีระดับความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้คู่มือ การบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ที่มีกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม และใช้หลักการ CSR โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย 1) ภูมิหลัง 2) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 3) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ 4) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 5) นโยบาย/กรอบยุทธศาสตร์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนที่ 2 รูปแบบและกระบวนการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

1) รูปแบบการบริหารจัดการ 2) กระบวนการบริหารจัดการ 3) ขั้นตอนการวางแผน (Planning) ดำเนินการโดยประชุมผู้เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนดำเนินงาน ชี้แจงทำความเข้าใจ และหารือ การดำเนินงานตามภารกิจการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว นำสู่การปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้แทนครูและบุคลากร ผู้แทน นักเรียน บุคคลในชุมชนประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายกสมาคม ครูผู้ปกครองนักเรียน ผลของการประชุม ทำให้ได้แผนการดำเนินงาน นโยบายและมาตรการ โครงการโรงเรียนสีเขียว มีคณะกรรมการดำเนินงาน ภารกิจ/กิจกรรมการดำเนินงาน แนวทางการประเมินผล แนวทางการสะท้อนผล และแนวทางการเผยแพร่ 4) ขั้นปฏิบัติการ(Action) โดยการประชุมผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และหารือในการดำเนินงานตาม ภารกิจการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว นำสู่การปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากร ผู้แทนนักเรียน บุคคลในชุมชน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายกสมาคมครูผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จ โดยการดำเนินงานตามภารกิจและกิจกรรมที่กำหนด ในการสร้างทัศนคติ การยอมรับและการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดของผู้เกี่ยวข้อง การลดอัตราการใช้พลังงาน ไฟฟ้า การลดอัตราการใช้น้ำประปา การบริหารจัดการขยะ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม 5) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) โดยการประเมินผลตามตัวแปรที่กำหนดกับ กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ 5.1) การประเมินการมีทัศนคติ การยอมรับและการปฏิบัติตามมาตรการ ที่กำหนด ของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน และบุคคลในชุมชน 5.2) การประเมิน การลดอัตราการใช้พลังงานไฟฟ้า โดยใช้สถิติอัตราการใช้ไฟฟ้าเปรียบเทียบระหว่างปีก่อน และ หลังการดำเนินการ 5.3) การประเมินการลดอัตราการใช้น้ำประปา โดยใช้สถิติอัตราการใช้ น้ำประปา เปรียบเทียบระหว่างปีก่อน และหลังการดำเนินการ 5.4) การประเมินการบริหาร จัดการขยะ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการขยะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร และนักเรียน 5.5) การประเมินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน และบุคคลในชุมชน 6) ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) โดยการประชุมผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและบุคลากร นักเรียน บุคคล ในชุมชน การดำเนินงานบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR ส่งผล ทำให้เกิดความสำเร็จ สอดคล้องกับ พืชพันธุ์ นนทนาธรณ์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย อิทธิพลของภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความรับผิดชอบต่อ สังคมขององค์การ ที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์การของท่าอากาศยานเชียงใหม่ พบว่า ภาวะผู้นำที่ รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ องค์การอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม มีอิทธิพลทางตรงต่อ ภาพลักษณ์องค์การอย่างมีนัยสำคัญ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การอย่างมีนัยสำคัญและการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อภาพลักษณ์องค์การอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ ปันดดา สมบูรณ์สวัสดิ์ (2559 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากร กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นแบบอย่างที่ดีของสำนักงานสีเขียวอย่างยั่งยืน พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสำนักงานสีเขียว ภาพรวมอยู่ในลำดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักเกณฑ์ ด้านอาคารสถานที่ และด้านวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และการแสดงออกถึงการจัดสำนักงานสีเขียว พบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการใช้พลังงาน ทรัพยากร และของเสีย และด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดสำนักงานสีเขียว ตามลำดับ และสอดคล้องกับ วาทิต ส่องศิริ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม : กรณีศึกษาบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด(มหาชน) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการบริหารจัดการ คือ นโยบาย บุคลากร งบประมาณ การติดตามตรวจสอบ และประเมินผล ด้านผู้มีส่วนได้เสีย คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้และส่วนเสีย และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ และส่วนเสีย ด้านการเรียนรู้และพัฒนาหน่วยงาน คือการปรับปรุงการทำงาน และการใช้เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน ส่วนสุดท้าย คือด้านประสิทธิผล โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ความครอบคลุมกับความต้องการของผู้มีส่วนได้และส่วนเสีย ประโยชน์ผู้มีส่วนได้เสียได้รับการดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับบริษัทหลังการทํากิจกรรมร่วมกัน และสอดคล้องกับ โศภิตา คล้ายหนองสรวง (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วม/ประสิทธิผลของสถานศึกษา/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ วรธรา เขาวนชาติ (2555 : 65) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจที่จะปฏิบัติตามนโยบายแนวคิดโลกสีเขียวด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ปัจจัยด้านการรับรู้ หากบุคลากรรับรู้ถึงประสิทธิผลของพฤติกรรมก่อนนโยบายกรีนไอที และมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้บุคลากรตั้งใจจะปฏิบัติตามนโยบาย และสอดคล้องกับ สุชาติ คำทางชล (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยประสิทธิภาพการนำนโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไปปฏิบัติ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พบว่า แนวทางการนำนโยบายการประหยัดพลังงานไฟฟ้าไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผล คือ 1) การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความเข้าใจในการประหยัดพลังงานไฟฟ้า 2) การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีในการประหยัดไฟฟ้า 3) การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลในการประหยัดไฟฟ้าให้มีมาตรฐาน 4) การพัฒนาระบบการกำกับดูแลและตรวจสอบ และส่งเสริมให้มีการสนับสนุนทุกรูปแบบ และให้มีหน่วยงานภายนอกเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบในการประหยัดไฟฟ้า

4. การเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR

การเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการประเมินโรงเรียนสีเขียว จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้รับรางวัลโล่เกียรตินิยมโรงเรียนสีเขียว และโรงเรียนคาร์บอนต่ำ ผลการเผยแพร่คู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR กับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 49 โรงเรียน มีผลการยอมรับคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักการ CSR อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ($\bar{X} = 4.77$, S.D.=0.52) หมายความว่า ระดับความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่แสดงออก ของกลุ่มเป้าหมาย ที่มีการประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นการยอมรับคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีระดับความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากคู่มือการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR มีรายละเอียด ด้านที่ 1 ด้านความง่ายต่อการใช้งาน (Perceived ease of use) หมายถึงว่า ผู้พิจารณาสามารถรับรู้ได้ว่าสามารถนำคู่มือไปใช้ได้ ด้านที่ 2 ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived usefulness) หมายถึงว่า ผู้พิจารณาเห็นว่า สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งนี้คู่มือที่กลุ่มเป้าหมายได้รับได้จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม มีเนื้อหา ภาพประกอบ ทำให้เข้าใจได้ง่าย และมีการบรรยายเป็นขั้นตอน มีความชัดเจน ส่งผลต่อการยอมรับ สอดคล้องกับ Rogers and Shoemaker (1978 : 76) กล่าวว่า การยอมรับของผู้บริโภคที่มีต่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี (adoption and innovation theory) เรียกว่า กระบวนการยอมรับ โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 การรับรู้ (awareness stage) ขั้นที่ 2 การสนใจ (interest stage) ขั้นที่ 3 การประเมินค่า (evaluation stage) ขั้นที่ 4 การทดลอง (trial stage) ขั้นที่ 5 การยอมรับ (adoption stage) และสอดคล้องกับ ศจี ลัคนานิววัฒน์ (2555 : 48-50) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับแนวคิดกรีนไอทีมาใช้ในองค์กร พบว่า การที่ผู้บริหารสนใจนำกรีนไอทีมาประยุกต์ใช้ในองค์กร ส่งผลต่อการยอมรับในการนำกรีนไอทีมาใช้ในองค์กรมากขึ้น และด้านระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ พบว่า เมื่อองค์กรมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับการดำเนินการกรีนไอที ส่งผลต่อการยอมรับในการนำกรีนไอทีมาใช้ในองค์กรมากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียวแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักการ CSR สามารถนำไปปรับใช้ในโครงการอื่น หรือตามบริบทของหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการดำเนินการวิจัยการบริหารจัดการโรงเรียนสีเขียว ควรดำเนินการบริหารจัดการสู่ชุมชน โดยนักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน